

**DHJETË GJËRA
QË ÇDO GRUA DUHET**

T'I DIJË PËR
ABORTIN MEDIKAMENTOZ

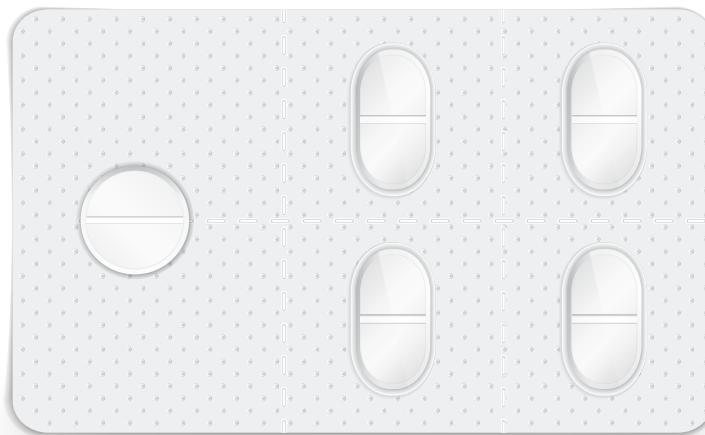

Planifikimi i familjes do të thotë edhe shëndet më i mirë riprodhues i grave dhe familjeve të tyre. Çdo gruaje duhet t'i sigurohen mundësi dhe mjete të mjaftueshme, që të mund ta planifikojë numrin e fëmijëve në mënyrë të pavarur, të cilët dëshiron t'i ketë, e me këtë edhe t'i mundësohet jetë më e shëndetshme dhe më cilësore. Por, shtatzënia e padëshiruar ndodh dhe ndonjëherë gratë sjellin vendime për abortin, ndërsa çdo individ ka të drejtë për shërbime shëndetësore sipas standardeve më të larta të mundshme, duke përfshirë edhe përfitimet nga përdorimi i njojurive më të reja shkencore.

1. Çfarë është aborti medikamentoz?

Aborti medikamentoz është metoda më e re për ndërprerjen e shtatzënisë së padëshiruar me përdorimin e tabletave, në vend të intervenimit kirurgjik, që është e njojur edhe si kiretazhë. Tabletat, ilaç ose kombinimi i ilaçeve – të njojur si Miferpristone dhe Misoprostol, merrem ose përmes gojës ose vendosen drejtëpërdrejt në vagjinë (tableta vaginale), që të shkaktojnë ndërprerje spontane të shtatzënisë.

Me paraqitjen e ilaçeve për abortin medikamentoz të grave u ofrohen më shumë opsione, për ndërprerjen e shtatzënisë së padëshiruar.

¹ Strategjia për shëndet reproduktiv për shpejtimin e progresit për realizimin e qëllimeve zhvillimore ndërkombëtare. Gjenevë, Organizata Shëndetësore Botërore, 2004.

2. Kur kryhet dhe sa është efikas?

Ndërprerja medikamentoze e shtatzënisë mund të kryhet gjatë shtatzënisë së hershme e deri në javën e 24-të të shtatzënisë, duke e llogaritur nga dita e parë deri në menstruacionin e fundit. Doza e ilaçeve ndryshon varësisht nga ajo nëse ndërprerja e shtatzënisë kryhet deri në javën e 9-të, nga java e 9-të deri në javën e 13-të ose nga java e 13-të deri në javën e 24-të të shtatzënisë. Shkalla e suksesit është më e madhe në nëntë javët e para të shtatzënisë dhe lëviz deri në 98%, që do të thotë se do të jetë e sukseshme te 98 nga 100 gra, të cilat do të vendosin ta ndërpresin shtatzënинë me këtë metodë.

Organizata Shëndetësore Botërore (OSHB) e rekomandon këtë metodë si shumë efikas dhe si mënyra më e sigurt e ndërprerjes së shtatzënisë së hershme, d.m.th. në 9 javët e para nga shtatzënia.

3. Çfarë do të ndjejë gruaja gjatë abortit medikamentoz?

Gruaja e cila do të zgjedhë ta ndërpresë shtatzënинë në këtë mënyrë, do të ndjejë dhimbje në stomak, të ngjashme me ato menstruale dhe do të ketë gjakderdhje vagjinale. Te numri më i madh i grave, e gjithë kjo fillon nga një deri në shtatë orë pas marrjes së ilaçit. Gjakderdhja vaginale gjatë abortit medikamentoz është më e fuqishme se sa gjatë atyre menstruale. Gjakderdhja është më e fuqishme gjatë katër orëve të para, e pastaj fillon të dobësitet dhe mund të zgjatë prej 9 deri 13 ditë, ndërsa në raste të rralla edhe deri në disa javë. Sasia dhe kohëzgjatja e gjakderdhjes varen nga kohëzgjatja e shtatzënisë dhe nga lloji i ilaçeve të përdorura.

Intervenimi kirurgjik për ndërprerjen e shtatzënisë së padëshiruar gjithashtu përcilët me gjakderdhje vaginale, edhe pse gjakderdhja gjatë abortit medikamentoz shpesh zgjat më gjatë.

4. A ka efekte të padëshiruara nga aborti medikamentoz?

Mund të paraqitet neveritje, të vjellit, diarea, ethe ose dhimbje koke, të cilat kalojnë për kohë të shkurtër. Shpesh nuk nevojiten ilaçe për trajtimin e tyre.

Aplikimi vaginal i ilaçeve shpesh është e përcjellë me më pak efekte të padëshiruara se sa nëse ilaçet merren përmes gojës.

5. Cilat gra nuk guxojnë ta zgjedhin abortin medikamentoz?

Gjendje të caktuara si dëmtimi i mëlçisë, sëmundjet gjenetike ose paraqitja e alergjisë në ndonjë nga ilaçet të cilat përdoren për abortin medikamente, si dhe ekzistimi ose dyshimi për ekzistimin e shtatzënisë jashtë mitrës, paraqesin pengesë për zbatimin e kësaj metode. Te gratë të cilat janë në trajtim afatgjatë me kortikosteroide ose kanë çregullime në gjakderdhje, anemi të rëndë ose janë prezent faktorët të rrezikshëm kardio vaskulare, nevojitet kujdes më i madh gjatë përdorimit të ilaçeve. Gjatë zgjedhjes së metodës për ndërprerjen e shtatzënisë, gruaja duhet të konsultohet me gjinekologun.

Aborti medikamentoz

Shkalla e suksesit deri në 98% në shtatzënинë e hershme

Kryhet deri në javën e nëntë nga shtatzënia me përqindje të lartë të efikasitetit. Mund të kryhet edhe deri në javën e 24-të të shtatzënisë, por me përqindje të vogël të efikasitetit

Nuk përdoret procedura kirurgjike (përveç në raste kur trajtimi kirurgjik është i domosdoshëm)

Nuk ka nevojë nga përdorimi i mjetit për anestezion

Ilaçet të cilat përdoren shkaktojnë simptoma të ngjashme me abortin spontan

Aborti zakonisht ndodh në 24 orët e para

Janë të nevojshme dy vizita në institucion shëndetësor

Nuk ka nevojë për antibiotik

Përdoren tableta orale për zvogëlimin e dhimbjes si Ibuprofen

Procesi për qitjen e frytit ndodh në privatësinë e shtëpisë

Aborti kirurgjik

Shkalla e suksesit mbi 99%

Kryhet deri në javën e 24-të nga shtatzënia

Në mënyrë vaginale bëhet zbranja e përbajtjes së mitrës me ndihmën e instrumente kirurgjike

Përdoret anestezioni: lokale ose e përgjithshme (e plotë)

Doktori gjinekolog e kryen procedurën

Procedura zakonisht zgjat 5-10 minuta, pas çka është e nevojshme kohë për shërim

Mund të kryhet me një vizitë në institucion shëndetësor

Ka nevojë për antibiotikë, që të zvogëlohet mundësia nga infektime të organeve riprodhuese

Përdoren tableta orale për zvogëlimin e dhimbjes si Ibuprofen

E gjithë procedura kryhet në institucion shëndetësor

6. Ku kryhet?

Çdo grua e cila ka vendosur për abortin medikamentoz së pari duhet të këshillohet me gjinekologun, që t'i marre të gjitha informatat dhe këshillat e nevojshme. Ilaçet e nevojshme për kryerjen e abortit medikamentoz mund të jepen në institucion shëndetësor, më shpesh në spital ose në kushte shtëpiake. Pjetja se ku do të merren ilaçet varet nga ligjet dhe protokollet e shteteve ku kjo metodë është e mundur.

Më së shpeshti ilaçi i parë, gjegjësisht Mifepristone, gruaja e merr në institucion shëndetësor, derisa Misoprostol e merën në kushte shtëpiake.

Pas 7-14 ditë është e domosdoshme të bëhet kontroll, që të vërtetohet, nëse ndërprera e shtatzënës është e suksesshme. Nëse ndërprera është komplete, mund të përsëritet doza e Misoprostol ose të vazhdohet me metodë kirurgjike, që kryhet vetëm në suaza të institucionit shëndetësor, gjegjësisht në spital.

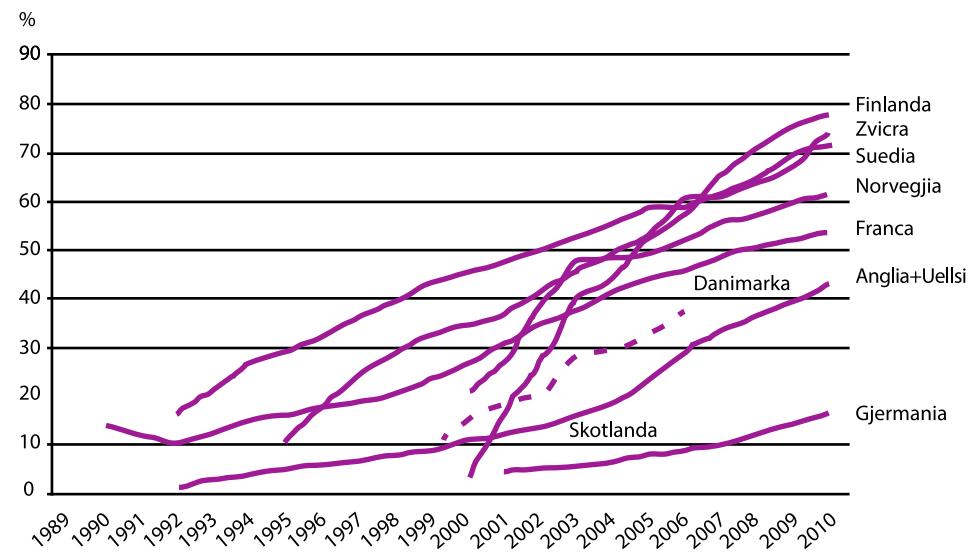
7. Cili është dallimi mes abortit medikamentoz dhe kontracepcionit urgjent?

Këto janë dy punë shumë të ndryshme. Tabletat të cilat përdoren si kontracepcion urgjent (të njoitura si "mëngjesi pastaj"), përdoren që të pengohet të mbeturit shtatzënë në ditët e para pas marrëdhënies së pambrojtur seksuale. Aborti medikamentoz shkakton abort te gratë të cilat tashmë janë shtatzënë.

Me gjinekologun tuaj këshillohuni për përdorimin e kontracepcionit, i cili më së shumti i përgjigjet moshës Tuaj dhe stilit të jetës. Kështu do t'i zvogëloni rastet për shtatzënë e paplanifikuar dhe do t'i shmangeni nevojës nga kryerja e abortit. Sot ekzistojnë më shumë mjete kontraceptive me të cilat me sukses mund ta planifikoni të bëheni prind dhe familjen dhe të kontribuoni drejt kujdesit më të mirë të shëndetit Tuaj reproduktiv.

8. Sa është i qasur aborti medikamentoz?

Aborti medikamentoz aplikohet në më shumë se 30 vende në botë, duke përfshirë edhe në pjesë të madhe të vendeve të Bashkimit Evropian. Atje ku është i qasur, rritet edhe numri i grave të cilat më shumë i jepin përparësi kësaj metode, që ta ndërpresin shtatzënë e padëshiruar. Në pjesën më të madhe të vendeve në rajonin evropian në 20 vitet e fundit shënohet rritje e përqindjes së grave, të cilat kanë vendosur për abortin medikamentoz (shih tabelën).

9. Në Maqedoni a aplikohet aborti medikamentoz?

Ekzistojnë njojuri të fituara nga hulumtimet se një numër i caktuar i gjinekologëve në Maqedoni kanë dituri dhe përvojë në aplikimin e kësaj metode, si dhe se një numër i madh i grave kanë kërkuar prej tyre ndërprerje medikamentoze të shtatzënës. Megjithatë, kjo metodë akoma nuk është e qasur zyrtarisht, për shkak të faktit se ilaçet, të cilat janë të nevojshme për kryerjen e tij, ende nuk janë regjistruar në vend.

10. Pse disa gra vendosin për abortin medikamentoz?

Gratë e zgjedhin abortin medikamentoz sepse:

- besojnë se është më i sigurt
- e ndjejnë si më të natyrshëm
- ndjehen të pavarura
- nuk përdoren instrumente kirurgjike
- nuk përdoret anestezioni
- një nga dy ilaçet mund të merret në kushte shtëpiake
- nuk ka nevojë nga qëndrimi në spital
- mund të bëhet në shtatzënë e hershme
- më i thjesht dhe më i lehtë për t'u kryer.

Për më shumë informata lexoni publikimin e përkthyer të OSHB për pyetjet më shpesh të parashtuara për abortin medikamentoz <http://hera.org.mk/?p=886>

X. E. P. A.

асоцијација за здравствена пакетација и истражување

A Member Association of

International
Planned Parenthood
Federation